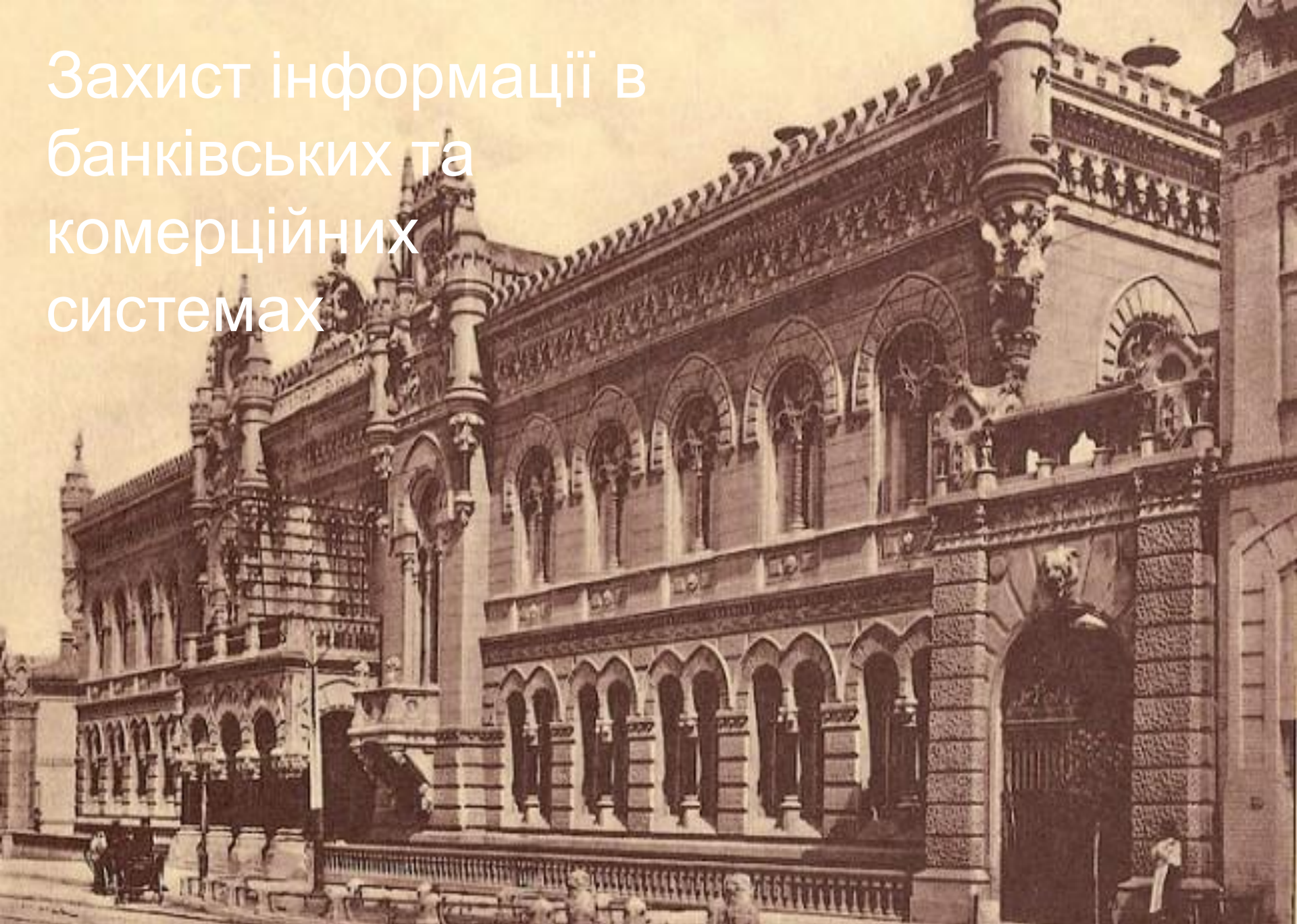

Захист інформації в банківських та комерційних системах

Історична пам'ятка

Контору Державного комерційного банку в Києві було засновано більше півтора століття тому – 1839 року.

Згодом для неї купили великий двоповерховий будинок у стилі ампір на Інститутській вулиці, що належав київському дворянству.

Тут пізніше розмістилася і створена 1860 року на базі ліквідованих Позикового та Комерційного банків – Київська контора Державного банку Російської імперії.

Ризики

Перехід України до ринкової економіки характеризується не тільки народженням нових виробничих відносин, а й зміною відносин у інших сферах життя. Цей перехід пов'язаний з різного роду кризами **політичного**, **економічного**, **суспільного** характеру.

Кризи, як правило, супроводжуються усілякими негативними явищами в економіці: поширенням недобросовісної конкуренції, промислового шпигунства, зростанням злочинності, появою корупції, збільшенням частки тіньового сектору економіки. За таких обставин підприємництво все більше стає об'єктом різних протиправних і злочинних дій.

УМОВИ ВПЛИВУ

До основних умов, які мають вплив на організацію безпеки бізнесу, в тому числі й банківського, слід віднести:

внутрішньополітичні

правові

економічні

соціальні умови

внутрішньополітичні

Основною особливістю, що характеризує внутрішньополітичні умови, є перманентна боротьба за владу, яка, незалежно від її форм, породжує майже антагоністичні взаємовідносини окремих політичних сил. Такі відносини поширюються практично на всі сфери діяльності цих сил: ідеологічну, економічну, суспільну та ін. Антагоністичність взаємовідносин не завжди характеризується добросовісною поведінкою політичних сил у всіх вищезазначених сферах. За таких умов для бізнесу в Україні створюється неприємна й йому загроза політичного характеру.

Незважаючи на економічні успіхи, така загроза може бути реальною і досить небезпечною у разі серйозного протистояння політичних сил.

правові

Головною особливістю правових умов для організації безпеки бізнесу, зокрема і банківського, є відсутність у країні спеціальних законодавчих актів, які б регулювали цей вид діяльності. В основному безпека бізнесу регулюється окремими положеннями загально правових і відомчих законодавчих актів, а також різними нормативними документами Кабінету Міністрів України, міністерств і відомств.

економічні

Однією з характеристик сучасних економічних умов є платіжна криза. Існуюча неплатоспроможність суб'єктів господарювання виключає їх з господарської діяльності або значно її обмежує, що, у свою чергу, звужує економічну базу для діяльності банків, загострює конкурентну боротьбу на ринку банківських послуг.

Крім платіжної кризи, вітчизняна економіка характеризується значним обсягом її тінізації. У свою чергу, тіньові процеси стимулюють недобросовісну конкуренцію та сприяють розвитку корупції.

соціальні умови

Однією з головних особливостей сучасних соціальних умов є досить велике розмежування доходів населення, що не сприймається більшістю українських громадян і суперечить їх менталітету. Більше того, частина населення однозначно оцінює наявність у державі багатих людей як можливість легального існування злодіїв, шахраїв, різного роду ділків і відповідно ставиться до них.

За таких обставин існує певна небезпека виникнення серйозних соціальних конфліктів. А якщо до цього додати наявність у державі значної кількості безробітних, то така небезпека є досить реальною.

Закон України «Про банки і банківську діяльність»

банк - юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків;

банк з іноземним капіталом - банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10 відсотків.

Закон України «Про інформацію»

інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді;

документ - матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі;

захист інформації - сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»

інформаційна (автоматизована) система - організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів;

телекомунікаційна система - сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обміну інформацією шляхом передавання, випромінювання або приймання її у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб;

інформаційно-телекомунікаційна система - сукупність інформаційних та телекомунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле;

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»

комплексна система захисту інформації - взаємопов'язана сукупність організаційних та інженерно-технічних заходів, засобів і методів захисту інформації;

криптографічний захист інформації - вид захисту інформації, що реалізується шляхом перетворення інформації з використанням спеціальних (ключових) даних з метою приховування/відновлення змісту інформації, підтвердження її справжності, цілісності, авторства тощо;

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»

технічний захист інформації - вид захисту інформації, спрямований на забезпечення за допомогою інженерно-технічних заходів та/або програмних і технічних засобів унеможливлення витоку, знищення та блокування інформації, порушення цілісності та режиму доступу до інформації.

Безпека банківської діяльності

Як стан стійкої життєдіяльності банку, за якого забезпечується реалізація його мети та основних інтересів, захист від внутрішніх і зовнішніх дестабілізуючих факторів незалежно від умов функціонування.

Як властивість своєчасно й адекватно реагувати на всі негативні прояви внутрішнього і зовнішнього середовища банку.

Як здатність протистояти різним посяганням на власність, діяльність і імідж банку, створювати ефективний захист від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Мета безпеки банківської діяльності

Виключити можливість заподіяння банку збитків або упущення вигоди та забезпечити ефективну діяльність банку і якісну реалізацію ним операцій та угод.

Завдання безпеки банківської діяльності

- захист законних інтересів банку та його працівників;
- профілактика та попередження правопорушень і злочинних посягань на власність і персонал банку;
- своєчасне виявлення реальних і потенційних загроз банку, проведення заходів щодо їх нейтралізації;
- оперативне реагування елементів структури банку на загрози, що виникають, та негативні тенденції розвитку зовнішньої і внутрішньої обстановки;

Завдання безпеки банківської діяльності

- виявлення внутрішніх і зовнішніх причин та умов, які можуть сприяти заподіянню банку, його працівникам, клієнтам і акціонерам матеріальної та іншої шкоди, перешкоджати їх нормальній діяльності;
- виявлення та формування причин і умов, сприятливих для реалізації банком своїх основних інтересів;
- виховання та навчання персоналу з питань безпеки;

Завдання безпеки банківської діяльності

- послаблення шкідливих наслідків від акцій конкурентів або злочинців, спрямованих на підрив безпеки банку;
- збереження й ефективне використання фінансових, матеріальних та інформаційних ресурсів банку.

Основні принципи банківської безпеки

законність: заходи, які забезпечують безпеку банку, базуються на чинних законах України, постановах Кабінету Міністрів, указах Президента України, нормативних актах Національного банку, вимогах документів місцевих органів влади та статуту банку;

самотійність і відповідальність: підрозділи безпеки банку повинні мати у своєму розпорядженні всі необхідні засоби для ефективного розв'язання поставлених перед ними завдань, повноваження осіб і підрозділів банківської безпеки суворо регламентуються нормативними актами банків;

Основні принципи банківської безпеки

економічна доцільність: заходи безпеки не повинні призводити до погіршення умов діяльності та стану банку, перешкоджати реалізації його інтересів; витрати на проведення заходів безпеки мають бути адекватними ефективності останніх;

компетентність: виконання заходів безпеки повинно здійснюватися грамотно, на високому професійному рівні, базуватися на об'єктивних даних, не обмежувати права і не ображати гідності громадян;

цілеспрямованість: заходи безпеки здійснюються у суворій відповідності до завдань, які вирішує банк і виконуються згідно з затвердженою його керівництвом комплексною програмою безпеки;

Основні принципи банківської безпеки

координація і взаємодія: служба безпеки банку координує зусилля всіх його установ і підрозділів щодо виконання заходів безпеки; з цією метою встановлює необхідні зв'язки з підрозділами банку і зовнішніми організаціями;

конфіденційність: усі заходи безпеки проводяться на конфіденційній основі, без їх розголошення; про результати виконання заходів безпеки інформується керівництво банку і за його рішенням інші особи, робота яких пов'язана з необхідністю володіння відповідною інформацією.

Види безпеки

Вид безпеки – це сукупність ознак, які характеризують готовність банку протистояти загрозам його діяльності.

особиста безпека – здатність кожного працівника банку протистояти загрозам його здоров'ю, життю і професійній діяльності на основі оволодіння нормами і правилами безпечної поведінки.

Досягається дотриманням усіма працівниками заходів застереження, проведенням спеціальних охоронних заходів щодо працівників банку; вивченням кожним працівником правил поведінки у складних умовах та екстремальних ситуаціях, грамотними діями в них;

Види безпеки

колективна безпека – здатність підрозділів банку забезпечувати ефективний режим роботи в умовах дії різноманітних дестабілізуючих факторів.

Досягається створенням доброзичливої, спокійної обстановки у колективах, дотриманням принципів справедливості, грамотним стимулюванням праці; постійним вивченням психологічної обстановки в колективах, своєчасним виявленням підвищеної напруженості у взаємовідносинах працівників, попередженням і швидким вирішенням конфліктних ситуацій; виконанням режимних заходів, охороною території, будівель і приміщень; постійною перевіркою стану будівель і обладнання, проведенням атестації приміщень, виконанням протипожежних заходів;

Види безпеки

економічну безпеку – стан, за якого забезпечується економічний розвиток і стабільність діяльності банку, гарантований захист його фінансових і матеріальних ресурсів, здатність адекватно і без істотних втрат реагувати на зміни внутрішньої і зовнішньої ситуації. Досягається створенням ефективного комплексу заходів захисту електронної системи платежів банку і попередження відпливу коштів шляхом фальсифікації фінансових документів; наявністю відповідних установленим вимогам місць зберігання готівки; грамотною організацією охорони та режимних заходів у банку; зваженою політикою керівництва банку;

Види безпеки

інформаційну безпеку – стан, за якого забезпечується необхідний рівень інформованості його керівництва, персоналу, а також зовнішнього середовища та ефективний захист усіх видів інформації від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Досягається організацією збору інформації про внутрішнє і зовнішнє середовище банку, проведенням інформаційно-аналітичного дослідження клієнтів, партнерів та конкурентів, інформаційного аудиту та інформаційного моніторингу в банку, аналітичною обробкою інформації; організацією системи інформаційного забезпечення рішень керівництва банку; визначенням категорій банківської інформації та виробленням відповідних заходів щодо її захисту.

*Національний
Банк
України*

Банкноти та монети України

100 У К Р А Ї Н С Ь К А 100
НАРОДНЯ РЕСПУБЛІКА

ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТОВИЙ БІЛЕТ
ГОТЛО
ГОДИКЕНЬ

Директор Державного Банку

[Signature]

Скарбник

[Signature]

РОКУ
1918

1 ТРИЦІЛЯ МІСТИТЬ 8,742 ДОЛІ ШИРОГО ЗОЛОТА

Відповідно до Указу Президента України та статей 99 і 102 Конституції України протягом 2 - 16 вересня 1996 року в Україні була проведена грошова реформа.

В обіг введено національну валюту України **гривню** та її соту частку - **копійку**.

код валюти літерний - **UAN**,
код валюти цифровий - **980**,
скорочена назва - **грн**.

Емісійний інститут:
Національний банк
України.

Зразок 1992 р.

Зразок 2005 р.

В обігу знаходяться:

банкноти номінальною вартістю 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 200 і 500 гривень.

розмінні монети номінальною вартістю 1, 2, 5, 10, 25, 50 копійок.

обігові монети номінальною вартістю 1 гривня.

Пам'ятні монети України

5 років
Конституції
України

Номінал: 2 грн.
Вартість: 2 грн.

100 р. Львівському
театру опери та
балету

Номінал: 5 грн.
Вартість: 5 грн.

1025-річчя
хрещення
Київської Русі

Номінал: 100 грн.
Вартість: 24 911 грн.
Метал: золото (Au 900)

Фінальний турнір
чемпіонату Європи
з футболу 2012 р.

Номінал: 500 грн.
Вартість: 419 396 грн.
Метал: золото (Au 999,9)

Інвестиційні монети

Найменування монети	Номінал, грн.	Метал	Маса дорогоцінного металу в чистоті, г	Закупівельна ціна, грн. 29/08/2014	Ціна продажу, грн. 29/08/2014
Архістратиг Михаїл	1	срібло	31.10	261.00	337.00
Архістратиг Михаїл	2	золото	3.11	1733.00	1869.00
Архістратиг Михаїл	5	золото	7.78	4332.00	4630.00
Архістратиг Михаїл	10	золото	15.55	8664.00	9173.00
Архістратиг Михаїл	20	золото	31.10	17327.00	18173.00

Монета: Архістратиг Михаїл
Номінал: 20 грн.

Елементи захисту банкнот:

1. Водяний знак
2. Захисна стрічка
3. Рельєфні елементи
4. Суміщений малюнок
5. Райдужний друк
6. Антисканерна сітка
7. Кодоване латентне зображення
8. Мікротекст
9. Знак для сліпих
10. Видимі захисні волокна
11. Невидимі захисні волокна
12. Флуоресцентний номер
13. Магнітний номер
14. Прихований номінал
15. Флуоресцентний друк
16. Високий друк
17. Орловський друк

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

38

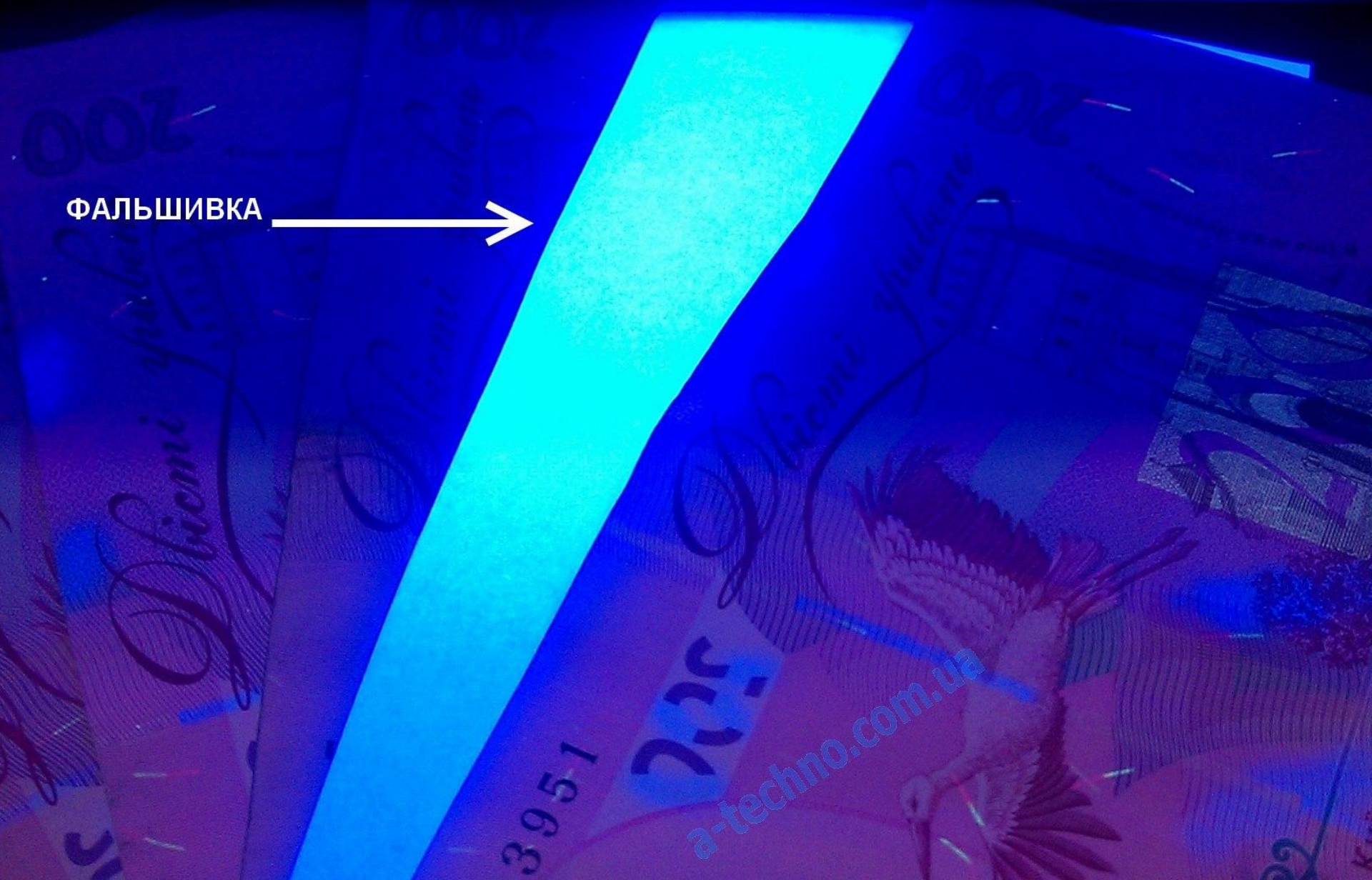
ГОЛОВА

*Земле, моя всенародна мати!
Сили, миро і твої діти твої людині,
Крайноч, щоб в борі силі тебе стояти,
раз і завжди!*

ФАЛЬШИВКА

Захист інформації в банківських та комерційних системах